

פרשת תרומה
אדר תשפ"ו

הנה הפשוטות צורת הישיבה,
וקלטתם רוח ורצון הישיבה,
ובזה עשיתם לכם חבורה לילך
בעקבות רוח הישיבה,
ובכל מקום שאתם נמצאים
לקחתם זאת כאילו להיות עם
הישיבה בין כתלי הישיבה"

(מרוך המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ
זצוק"ל ממד)

ביהת מדרש

גליון שבועי לתלמידי, בוגרי וידידי ישיבת מיר | גליון 616

מתורת רבותינו

"אשר ידבנו לבו" - הכל תלוי ברצון הטוב

ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כה, ב).

לזכות רק בשביל הרצון למדרגה של "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", אשר זוהי תכלית כל השלמות לאור באור השכינה, מי שלא היה בידו הרצון הטוב לתת לנדבת המשכן לא לקחו ממנו את תרומתו, וכמובן שהוא הפסיד לעצמו את הזכות הגדולה שיהיה לו חלק במשכן, הנה כי כן אנו למדים גודל ומעלת הרצון הטוב.

המשגיח הגה"צ רבי **יחזקאל לוינשטיין** זצ"ל כותב במכתבו כי פסוק זה מלמדנו לימוד גדול שהכל תלוי ברצון הטוב, שהרי מי הוא אשר לא יתן בנדבת לבו וברצונו הטוב נדבה לבנין המשכן? ואעפ"כ הכתוב אומר דוקא מי שנותן ברצון ממנו תקחו את תרומתי, אבל לא ממי שאינו נותן ברצון. ראו נא ההבדל בין שני נותנים!

ממשיך הגה"צ המשגיח ומחדד, מה נורא הדבר

אור **יחזקאל** - **מכתבים** (מכתב ק"ב)

גודל היגיעה קובע! לא גודל הסכום...

מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כה, ב).

או ריקבון - רש"י) לא יגע בהן (למוכרן). פירש"י: "חביבה עליו על ידי שעמל בהן, וקב שישאר לו מהן, הוא רוצה מתשעה קבין של אחרים, שיקח בדמיהם אם ימכרם."

שח מרן ראש הישיבה שה"ת הגה"ר **שמואלביץ** זצ"ל: לתרומת המשכן היה דרוש תנאי עיקרי: "מאת כל איש אשר ידבנו לבו" - **"נדיבות הלב"**! כיצד זוכים למידה זו? מאין רוכשים אותה? ומהי ההשקעה בכדי להפיק את נדיבות הלב? - **עמל ויגיעה!**

משום כך, החשיבה התורה את תרומת שאר המינים - זהב וכסף ונחושת, תכלת וארגמן, שמן למאור - משום שבעליהם עמלו וטרחו להשיגם. לא כן נדבת הנשיאים - אבנים טובות ומרגליות - שעלה להם בנקל ללא טורח, נדבה כזו פחותה בערך ומנויה לבסוף.

ככל שעמל האדם על ממונו, יותר הוא מתחבב עליו, וככל שמתחבב עליו, ובכל זאת מוכן הוא להיפרד הימנו, הרי אין לך נדיבות הלב יותר חשובה מזו!

ושנינו בגמרא (ב"מ לח): "רוצה אדם בקב שלו מתשעה קבין של חברו", ומהאי טעמא, המפקיד פירות אצל חברו, אפילו הן אבודין (על ידי עכברים

שיחות מוסר (שנת תשל"ב, מאמר כב)

ג' מיני מקרים הן באדם סוחר

שח מרן המשגיח הגה"צ **רבי ירוחם ליבוביץ** זצ"ל: כהיום רגילים בני אדם בהגיע אליהם איזה בשורה טובה מזולתו כי כותבים תיכף אגרת מז"ט, להביע השתתפותם בשמחתו של חברו, ולולי דמיסתפינא מכם, הייתי אומר כי מרמה גדולה היא, כולו שקר וכזב, ואם נשאלנו בינו לבין עצמו, היה מודה ואומר גם להפך: "הלאי ויפסיד חברו!" אמרי אינשי, כי ג' מיני מקרים הן באדם סוחר: א) כשהוא לבדו הצליח במסחרו וחברו הפסיד את הכל, אז זה לפניו תכלית האושר, ב) כששניהם שוים אם ברוח ואם בהפסד, אז זה לפניו צער רב, ג) כשהוא מפסיד וחברו מרויח, כי אז זה לפניו היסורים הכי מרים. שמחתו של אדם אינה כ"כ בהצלחתו שלו, כי אם הרבה יותר ויותר שמחתו גדולה בהפסד חברו, אלה תולדות השחתתו של האדם, לו הייתי דורש אלה הדברים לפני אנשים בעולם, לא היו זורקים עלי שושנים... וברוך השם שאתם שומעים ושותקים, האדם בעצמו עפ"י רוב מרמה גם עצמו, ואינו יודע

כוונתו הרעה ושנאתו העצומה לחברו "האהוב", להשתתף באמת בשמחתו זולתו, צריכין לעבודה רבה, במעשה חושית והתבוננות רבה, ואלו לא נתנה תורה אלא לגלות לנו יסוד זה דיינו.

בואו וראו עד כמה מגיע ענין נושא בעול עם חברו. אמרו במדרש, ומביאו בעל הטורים בתחילת **סדר תרומה**, "פתח דבר אל בני ישראל בלשון פיוס כמו דברו על לב ירושלים, בשביל שהי' בו חסרון כ"ס, א"ר אבהו ומה לעשות משכן כבוד וכפרה לישאל, אמר לשון דבר אל בני ישראל לשון פיוס וכו"ו" ע"כ, אמרו חז"ל (במד"א א') אלו היו אומות העולם יודעין מה הי' המקדש יפה להם קסטוריות היו מקיפים אותו כדי לשומרו, וכש"כ לישראל שאין לשער ערך המקדש להם, ובכ"ז כיון שיש בו חסרון כל שהוא כבר דנה התורה על הצער הכל דהו אשר בו, וכבר מחויבים להרגיש אתו את זה הצער ולדבר על לבו דברי פיוסים, מה עמקו הדברים, ומי יעריככם, אם לא תורתנו הק', כי מן השמים היא.

דעת תורה - ביאורים

זמני כניסת ויציאת השבת

ירושלים	16:54	18:08
בני ברק	17:11	18:09
ציריך	17:37	18:45
וינה	17:09	18:39
אנטוורפן	17:48	18:59
פריז	17:51	19:09
לונדון	17:09	18:13

דבר הישיבה

"המראה היפה בעולם, משובב לב ונפש!"

לילה אחד חזר מרן רה"י הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל בשעה מאוחרת מסדרת שמחות ואירועים מחוץ לעיר. כשהגיע לביתו ביקש מהנהג לעצור תחילה באחד מבתי המדרש של הישיבה.

כשהגיעו יצא מהרכב וביקש לעלות אל ההיכל, ובכוחות לא לו, התאמץ והתנשף ועלה אל בית המדרש. הוא התיישב על הספסל האחרון, ישב והתבונן כמה דקות בבחורים שחבשו את ספסלי בית המדרש בשעה מאוחרת כזו, ונפנה לרדת חזרה. ושוב בקשיים עצומים ירד אל הרכב בדרכו לביתו.

אזר אחד הבחורים עוז ושאל את רבינו, מדוע טרח כל כך לעלות אל בית המדרש בלי כוחות. רבינו לא הבין את השאלה: "רציתי לראות בחורים לומדים, זה המראה הכי יפה בעולם, משובב לב ונפש!"

מחזה דומה חזר כמה פעמים בהיותו בישיבה בברכפלד, כשנחלש לפעמים מאד, עד שלא היו לו הכוחות לבא לבית המדרש ולשוחח עם הבחורים בלימוד, אלא היו נכנסים לחדרו, כמה פעמים היה חלש עד שאפילו לדבר לא יכל ורמז לקחת אותו לפתח בית המדרש, שם היו פותחים את דלתות העזרה לרווחה, ורבינו היה מתבונן זמן מה במאות הבחורים ששקועים בריתחא דאורייתא, ואז היה שב לחדרו והתבטא שכשהוא רואה את בני הישיבה שקועים בתלמודם, הדבר נותן לו כוחות מחודשים.

(בכל נפשך)

סוד אהבת התורה: הריקוד של אמו של הקצות החושן מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כה, ב).

זו אפשר לנסוק לגבהי מרומים. בדברים אלו שאמר רבינו, טמונה גם השפעתו העצומה של רבינו על בני הישיבה. בכל שבוע ראו בני הישיבה מחדש את מסירות נפשו להרבצת התורה. איך למרות חוליו וחולשתו העצומה, הוא מגיע למסור את השיעורים, כאשר בזמן השיעור הוא עומד על בימת ההיכל, ידיו תפוסות חזק מאחור, כדי שחלילה לא יפול, ודברי אלוקים חיים נשמעים מפיו בעוז והדר, כשהוא מסדר בבהירות את שיטות הראשונים בסוגיות. בפרט הושפעו כשראו את האהבה והחדווה בה נאמרו הדברים. מעמד זה הסעייר לבבות רבים ותלמידים מעידים שמעמד זה היה עבורם שיעור מוסר וחיוזוק עצום, גם בשעת מעשה וגם לכל ימי חייהם, ובכל פעם שהם נזכרים במראות שראו, הם מקבלים זריקת עידוד ומרץ לעמל התורה, אל מול כל הקשיים המזדמנים.

מחזה שכיה היה, שנכנסו לביתו לשמוע ממנו חבורה, ומיד כשנכנסו ראו שהוא מותש, עד שכמעט אינו יכול לפתוח את פיו מרוב חולשה. הוא התחיל לקרוא את לשון הגמ' בלחש, רק שפתיו נעות וקולו כמעט ולא ישמע, אבל ככל שנוקף הזמן והוא קורא את לשון הגמרא והראשונים מזרימה התורה חיות בעצמותיו ודיבורו נעשה צלול מרגע לרגע, עד שכעבור רבע שעה הוא נראה במלוא כוחותיו, עד שלא ניתן להאמין, שזהו אותו אדם שאך לפני רבע שעה הצליח בקושי להוציא מילה מפיו.

(חכמה ומוסר ח"ב עמ' ר"מ; בכל נפשך עמ' 222; לתתך עליון בפרשתנו)

עד להיכן יכול אהבת התורה להביא, סיפר פעם מרן ראש הישיבה הגאון רבי נתן צבי פינקל בפני בני חברת קצות החושן בישיבה, הוא הקדים ושאל איך זכה בעל ה"קצות החושן" להגיע לגדלות כה עצומה, ואמר שלדעתו שורש הדבר באהבת התורה של אמו. הגדול היה הגאון רבי יהודה כהנא, המפורסם בספרו 'תרומת הכרי'. השני, הגאון רבי חיים, שהקצה"ח מזכירו בספר בתארים מופלגים. השלישי היה הגאון רבי אריה לייב, בעל "קצות החושן", והאחרון לא חיבר שום ספר, שמו היה רבי מרדכי, שימש כרב בעיר חדרוב, ולאחר מכן עזב את הרבנות ושלח ידו במסחר. הוא הביא בשם ספר "זכרון לראשונים" שבערוב ימיה היתה האם חלשה וחולה והתגוררה בבית בנה הצעיר רבי מרדכי, שהתגורר בעיר אונגוואה. יום אחד הגיעו כל בניה לבקרה. כדרכם נשאו ונתנו כל האחים בדברי תורה ואף הגיעו להתנצחות במלחמתה של תורה. כל אחד סבר אחרת, הם התווכחו בלהט, עד שלבסוף הסכימו כולם שהאח הצעיר צדק, עד שכולם הודו לדבריו. כשנכנסו לחדרה להיפרד ממנה, מצאו שקפצה ממיטתה והתחילה לרקוד מרוב שמחה. הם לא הבינו לשמחה מה זו עושה. היא הסבירה שאמנם ידעה שבנה רבי מרדכי תלמיד חכם, אולם תמיד דאגה, אולי משום ששלח ידו במסחר, נגרע משהו מגדלותו בתורה, אולם עכשיו כשראתה עד כמה רב חילו, עד שגברה ידו על אחיו, היסב לה הדבר עונג רב, עד שקיבלה כוחות לרדת מהמיטה ולרקוד. סיים רבינו ואמר: זו התשובה לשאלה, איך צומח "קצות החושן". אם גדלים בצל אמא שכה אהבת את התורה, מהווה הדבר דוגמא אישית ובכח אהבה

כלל ישראל נצטווה לתת תרומה למשכן. אמנם מדגישה התורה שיש תנאי - שזה יהיה בנדיבות הלב, היינו ברצון ולא בכפייה.

הקושיא זועקת, כלל ישראל נמצא במדבר, מוקף בחסדים גלויים אינסופיים של הקדוש ברוך הוא, האם יתכן שיימצא מאן דהו שלא יסכים לתת סכום פשוט של מחצית השקל בנדיבות לב? בפרט שעל ידי זה הקב"ה מביטיח שישכון בתוכם.

ביאר הסבא מקלם זצ"ל: וודאי שכלל ישראל יתנו ברצון, אלא שהקב"ה, בבואו לבנות את משכנו בתוך כלל ישראל, ביקש שזה יהיה במדרגה הגבוהה של נדיבות לב גמורה - בלתי להשם לבדו, בלי שום עירוב של כוונה אחרת של הנאה.

דרגה גבוהה כזו מצינו אצל שלמה המלך (שיר השירים ג, ט-ז): "אפריון עשה לו המלך שלמה... עמודיו עשה כסף... תולדו רצוף אהבה" = שפנימיות המתנדבים היתה רק נדבת אהבה, כאדם המתנדב לאהוב נפשו, שהתנדבותו לאהובו היא כנדבה לעצמו או לבנו אהוב.

בדרגה כזו נדרשו כל כלל ישראל, ובחינה של מדרגה כזו ישנה אצל כל אחד ואחד. ומסיים הסבא וכותב: אל יאמר האדם "הנני רחוק מזה", שכן למרות שטבענו רחוק מזה, בכל אופן נדרשת מאתנו ההשתדלות לעלות למעלה עלינוה יותר ממדרגתנו הקרובה לדרגה זו.

ועל זה נאמר: "חייב אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי", כי ההתאמצות להתקרב למעלה זו היא חובה.

מכתבי רבותינו

"מברך אני אותו יתן ד' שיהי ביתו בית קיים ומוצלח לבניו בית ישראל לקנות לעצמו קיום וחיוזוק מעלות נפשו אשר הם קניני התורה, ולזכות לכתר תורה, כך הוא הסדר בפ' שבוע זו תרומה, ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, ואח"כ ועשו ארון עצי שטים וכו' אשר זו הוא כתר תורה"

מכתב נפלא שכתב הגה"צ המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל לפני כדל שנה שנת תש"ט ברכות ומזל טוב לחתן (אור יחזקאל - מכתבים - מכתב נב), ומרמז על הסדר של נישואין ולימוד התורה המרומז בפרשתנו, וזה לשונו:

ההולכת כ"ד אדר, ולבוא בחיפה י' או י"א בניסן נוסעים אנחנו עם ב"ב שיחי, לע"ע אין בידי עוד אייה יהי מקום מנוחתך, אך תקונו כי בטח יתן ד' לנו מקום כפי רוחי. אסיים מכ' בברכה יתן ד' לזכות לפני וליינה של ארצינו הק:

דורש אני בשלום אחיו היקר נ"י, וכן בשלום כל ידידי יחייו לעד:

אותו יתן ד' שיהי ביתו בית קיים ומוצלח לבניו בית ישראל לקנות לעצמו קיום וחיוזוק מעלות נפשו אשר הם קניני התורה, ולזכות לכתר תורה, כך הוא הסדר בפ' שבוע זו תרומה, ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, ואח"כ ועשו ארון עצי שטים וכו' אשר זו הוא כתר תורה, עיין במדרש רבה על הכתובים האלו: ע"ד נסיעתי תקותי בעז"ה בל"נ לנסוע באניה זו

בעז"ה יום ה' לס' תרומה תש"ט:

רב ברכה לידידי החתן הרב הנכבד מעולה במעלותיו ובמדותיו היקרות וכו' מוה"ר... נ"י ויז' לעד:

אחדשה"ט בידידות ורעות:

יקרת מכ' מפר' משפטים עם בשורתו הטובה ע"ד כלולת שמחתו בשעה מוצלחת בעז"ה מברך אני

הגה"צ רבי משה שוואב זצ"ל ר"מ ומשגיח בישיבת "בית יוסף" - גייטסהד ב' אדר תשל"ט - מ"ז שנה לפטירתו

הזמן המועט בו שהה הגר"מ במחיצתו כחודשיים ימים, הספיק זמן קצר זה, כדי שרבונו יקבל מלוא חפניי השפעה רוחנית-מוסרית משיחותיו ואישיותו של רבי ירוחם.

המעט שקיבל מרבינו ירוחם החזיק ברכה לזמן מרובה ובכל השנים שהשמיע רבנו שיחות מוסר היה דולה ומשקה מתורתה של "מיר". דרך המחשבה וההשקפה המוסרית של רבי ירוחם קיננה בנפשו עד יום פטירתו, באשר נפשו הזכה והתמימה כאילו ניצוקה בכור ההיותך של רבי ירוחם זצ"ל.

באותו פרק בו שהה בישיבה, נתעוררה בו שאלת עתידו במלוא חריפותה. מצד אחד ביקש להישאר בישיבה ללמוד תורה ולהתעלות במוסר ובמידות הגונות, נפשו חשקה להקדיש את חייו ללמוד תורה, מאידך פעם בו הרצון לעזור להורים שהלכו והזדקנו, אביו התעסק במסחר והעסק דרש אדם צעיר ומוכשר שיעמוד לימינו של האב, רגשותיו של הצעיר פעמו בחזקה לחוש לעזרת ההורים, המאבק היה קשה הרגשות נלחמו זו בזו בעוז ולא היה ביד האחת להכריע את השניה, וכך התרוצצו הספיקות וההרהורים ללא הכרע.

הגיע ליל שמחת תורה, אחת החוויות העצומות שנחרתו בלבות התלמידים לאורך ימים ושנים, היתה השמחה הריקודים והשירה שבקעה ב"ישיבת מיר" המעטירה, כמלך בגדוד היה המשגיח הגה"צ רבינו ירוחם זצ"ל מרקד וספר תורה ביזו, וכל תלמידי הישיבה רוקדים כנגדו בשמחה וביראה, כעבדים נאמנים ומסורים לפני מלכם אוהבם.

הבחור משה השתתף בשמחה הגדולה שהיתה בישיבה המהוללה, אך לבו בל עמו, הספיקות מנקרות בלבו והמלחמה בין המחשבות אינן נותנות לו מנוח, הוא מתבונן במאות התלמידים הרוקדים ושמחים בשמחת התורה בערגה ובאהבה, הוא מצטרף למעגל הרוקדים, אולם הלב אטום, הרגלים כבידות והשמחה ממנו והלאה, שמחת התורה אינה כובשת את ישותו, תוך כדי הרהורים ותהיות, הגיע תורו לאחוז את ספר התורה ולערוך "הקפה".

אחד הבחורים מוסר לו ברתת את התורה הקדושה, משה הצעיר לופת את ספר התורה ומצמידה אל לבו ביראה ובפחד, הוא נכנס למעגל הרוקדים השרים שירי קודש בהתלהבות ובדבקות עצומה, והנה לפתע, תוך כדי אחיזה בספר התורה כשהוא רוקד ושה, נפתח הלב, ושפתיו רוחשות לחושות בעוז ובדבקות: **שבועה שלא יכנע ליצרו, אלא ישב בישיבה וילמד תורה לאורך ימים ושנים.** ומלבו פרצה תפילה ובקשה לבוא העולם נותן התורה, שיעניק לו כח ועוצמה,

לישיבה כבר נתקל במקרה שכמעט ושינה את החלטתו, כשנסע לקמניץ יצא לקראתו אחיו רבי מרדכי לקבל פניו ולקדמו באחת העיירות הסמוכות לקמניץ, נרגש מהנסיעה הארוכה והממושכת פגש באחיו מתוך שמחה וחדוה, שני האחים נגשו אל עגלת נוסעים שיובילם לקמניץ, ופגשו בחבורת סוהרים אליהם נלוו בנסיעתם כדרך אנשים תגרים, התפתח וויכוח על מחיר הנסיעה עם העגלון ההתמקחות הזולה וביטויי הגנאי שריחפו בחלל הקרון, צרמו את אזנו של הנער שלא הורגל בכך מעולם. הסחטנות המילולית שגררה אחריה תוארים 'מכובדים' הדדיים בין אחיו בני ישראל, לא ערבה לחיכו הענוג של הנער עדין הנפש, אשר כבר בפגישה הראשונה עם יהדות זו אליה גלה לקנות תורה ומוסר היתה עם חברות תגרים בעגלת נוסעים, עוד טרם הגיע לישיבה כבר עלתה על דעתו לשוב לביתו. אמנם מילות העידוד והנחמה של האח פעלו עליו לבל יעשה כמחשבתו, אך הרושם השלילי של הקבלת פנים בניכר רדפה אחריו. אבל רק עד שהגיע לישיבה...

כשהגיע לקמניץ היתה ראשית דרכו למשפחה שבביתה התאכסנו כמה מבחורי הישיבה, ביניהם גם אחיו. כנהוג באותם הימים אכלו בני הישיבה אצל משפחות שבעיר שולחן ארוך היה מוצב בחדר הגדול ובחורי הישיבה ישבו אותה שעה וסעדו ליבם. בעל הבית נגש אל הראשון כדי למזוג תה תם לבחורים, ושלא ככוונה גרם רבי משה ז"ל שקנקן התה נשפך על תבירו שישב לידו, וככוה מקלחת הרותחין, זעקת כאב איום מהצרבה הקשה נפלטה מגרונו, אך בעודנו נאנק מצער ומכאוב, ביקש מבעל הבית למזוג כוס תה לבחור [הלא הוא רבי משה] שבגללו נשפך עליו הרותחין, שהרי נשאר ללא שתיה חמה... הגר"מ שראה הכל, נוכח לדעת במבטו החד והחכם כי ישנו הבדל בין הבעל עגלה ותגרי, לבין בן תורה.

לימים כשסיפר מעשיה זו, סיים ואמר: "הקבלת פנים של הבן תורה הכריעה את הקבלת פנים של הבעל עגלה..."

כאמור בגיל 16 נכנס ללמוד אצל הגאון רבי ברוך בער בעל הברכת שמואל בקמניץ, בהמשך למד תקופה קצרה אצל הגאון רבי אלחנן וסרמן הי"ד בעל הקובץ שיעורים. ובשנת תרצ"ה גלה למקום תורה שאיוותה נפשו לישיבת מיר המעטירה.

ליל שמחת תורה בישיבת מיר שהכריעה את הכף

כשהגיע הגר"מ ל"מיר", היה זה כבר בשנה האחרונה לחייו של המשגיח הגה"צ רבינו ירוחם זצ"ל, על אף

הגה"צ רבי משה שוואב זצ"ל נולד בי ניסן שנת תרע"ז, בק"ק פרנקפורט שבגרמניה לאביו ר' יהודה שוואב זצ"ל. הוא היה בנה הצעיר של משפחה נפלאה שנתפרסמה בקרב יוצאי גרמניה שנאבקה על דמותה וצבינה של היהדות המקורית כאשר הצליחה להחזיר את המושג הסגולי של "בן תורה" בקרב יהדות זו.

אחד מחלוצי יהדות גרמניה שהגלה את בניו למקום תורה היה ר' יהודה שוואב, לא זו בלבד שלא סלד מהמושג שהיה זר בימים ההם - "ישיבה בחור", אלא שהוא עצמו נעשה למניף דגל הישיבות הגדולות והקדושות, כאשר שלח את בניו לישיבות הליטאיות מוסריות, ואף החל להשפיע על אחרים לעשות כמותו.

באותן השנים בהן נלחמה היהדות הנאמנה בשארית כוחותיה בהשכלה הברלינית ובתרבות הקידמה, התרכזו מיטב אישי המאבק על "תורה - כנותנה", בפרנקפורט ובית שוואב נשא ברמה את דגל המאבק.

במסירות ובדאגה לזולת קנתה משפחת שוואב את שמה הטוב שהלך לפניו, הקן המשפחתי היה מופת ודוגמה לחינוך שבין הורים לילדיהם ולהרמוניה שבין בני הבית הגר"מ שוואב היה תמיד משתבח בחינוך שקיבל מהוריו, והיה מציין מתוך הערצה והערכה את הכבוד שנחלו ההורים מחמשת ילדיהם בפשטות ובטבעיות, כדבר המובן מאליו גם כאשר האחים גדלו ועשרות בשנים עברו מעת שיצאו מבית ההורים, וכל אחד בנה בית לעצמו עדיין האהבה והאחוה שמעריפים האחד על השני חורגות מגבולי אנושיות מקובלת.

כשנפטר אביו ר' יהודה לייב בלונדון בשנת תשי"ג שאלו למרן החזון איש זצוק"ל אם להביאו למנוחות בארץ ישראל ענה: "צדיקים יש להם מנוחה בחוץ לארץ".

הקבלת פנים של הבן תורה הכריעה את הקבלת פנים של הבעל עגלה...

בן ט"ז שנה היה הגר"מ כשהחליט לגלות למקום תורה, גדול האחים רבי שמעון היה ראשון הגולים, שנסע מביתו שבגרמניה לישיבת טעלז, אחריו אחיו רבי מרדכי, ובעקבותיהם רבי משה.

תעוזה רבה וגבורה נפשית עילאית נדרשה מבחור צעיר לעזוב את ביתו וסביבתו, את מכורתו ומסגרתו, להגר ולגלות למקום שאך התורה ולימודה לפניו. וכך עשה הגר"מ והוא רק בן ט"ז, כשנסע בעקבות אחיו הגדולים לישיבת קמניץ.

לא במהרה הסתגל הנער הצעיר לסביבה החדשה ולתרבותה של יהודי ליטא הפולנית, עוד טרם הגיע

ומהווייתם, מעולם לא סברו הם והוריהם שניתן בכלל שלא לעסוק במסחר ובמשא ומתן.

אמנם רבי משה לא התיימש, ולא פעם היה יוצא ומדבר על לב ההורים להשאיר את בנם בישיבה עוד מחצית השנה, עוד שנה אחת, ורבים מאלה שכיום תלמידי חכמים מובהקים, בנו את עתידם המפואר משום אותו "שנור" של מחציות שנים, שדרש הגר"מ והשפיע על לב ההורים הדואגים כביכול לעתידו של בנם.

כל הצלחותיו בשדה החינוך והמוסר מעידים תלמידיו, נבעו דוקא משום שהכיר מקרוב את השקפת עולמם של אלו, ובשיחותיו בכללות ובפרטות, היתה דוגמתו האישית, כליד פרנקפורט שגלה ליישיבות, משפיעה יותר מרוב שיחות ומילים. דרכו שלו, הברורה והמוחלטת, כפי שיינק בישיבות ליטא ובראש בישיבת מיר במחיצת מרן המשגיח **רבינו ירוחם זצ"ל**, היתה נר להגלו כאשר השפיע על צעירי הצאן והוריהם שבאו לישיבה. אין תימה שרבים מתלמידי ישיבת גייטסהד אכן קיבלו את שיטתו, וישיבה זו היתה לגדולה ולמפוארת בכל אירופה, וממנה יצאו גדולי תורה ויראה שקנו את עולמם ועתידם מהשפעתו של הגר"מ.

מקורות: מוסף שב"ק; תולדותיו בראש ספרו מערכי לב.

הצעיר, באותם הימים [שלאחר השואה האיומה] היה כל בחור שהגיע לישיבה נזקק לטיפול מיוחד ונצרך לזיקה וקשר יום יומי עם המשגיח, שיכירו ויבינו מכל צדדיו וישכיל לכל בעיותיו, רוב הבחורים שהגיעו לישיבה היו חסרים עדיין את הבסיס לכן תורה, הן מבחינה של כמות ידיעותיהם בתורה ודרגת הבנתם בה, והן מבחינת ההשקפה של חיי בן תורה, עדיין לא הובן להם כראוי אורח חייו המיוחדים של בחור העוסק בתורה במסגרת ישיבתית, העבודה המרובה והמפרכת על כל בחור חייבת היתה להיות מן המסד ועד לטפחות ההשפעה היתה חייבת להיעשות מהצעד הראשון החל בהבנת היסודות של גמרא ורש"י, וכלה במושכל ראשון של חיי תורה מתוך הכרה.

משימה קשה ואחראית זו, נטל על כתפיו המשגיח הצעיר של הישיבה רבי משה שוואב, ועדיין לא מלאו לו שלושים שנה, הדוגמה האישית היתה לאבן פינה וליסוד לכל דרכי חינוכו והשפעתו. תמיד היה משנן את אימתו של רבי ישראל סלנטר בדבר הצורך של עמלות בתורה בתוך ד' אמות שלו עצמו, כי כוחה והשפעתה מגעת עד להשיב בתשובה של אדם חילוני, ועל שינוי גזירה רעה שנגזרה בכל מקום שהוא.

הבחורים שהגיעו לישיבה באותם הימים, לא סברו מתחילה להישאר בישיבה תקופה ארוכה וממושכת, ובוודאי לא עלה על דעתם רצונם והשקפתם להיות יושבי ספסלים, שאיפה כמו זו רחוקה הייתה מהם

רצון ואון, אומץ ומסירות להגות בתורה יומם ולילה, וללמוד מוסר בהתרגשות ובהתלהבות. התפילה התקבלה לפני אדון כל ברצון.

קודם שפרץ מלחמת העולם השנייה, הצליח בחסדי ה' הגר"מ זצ"ל לנסוע לבית הוריו שהגרו לאנגליה, שם למד בישיבה של הגר"מ משה שניידר בלונדון, עד שצורף לכולל אברכים שפתח הגרא"א דסלר בשנת תש"ב.

בשנת תש"ז נתמנה כמשגיח של ישיבת גיטסהד ונשאר שם עד סוף ימיו בי' אדר תשל"ט.

הגר"מ שוואב זצ"ל היה מעמודי החסד ומעסקני שבאנגליה פעל להציל הפליטים מהשואה שהגיעו לשם, בסירות נפש ממש ופעל גדולות ונצורות.

ר"מ ומשגיח רוחני בישיבת גייטסהד

כאמור בשנת תש"ז נתמנה באופן רשמי להיות משגיח רוחני בישיבת גייטסהד שהלכה והתפתחה, שכבר נמנו על הישיבה כששים תלמידים. רבי משה נתמנה כמשגיח הרוחני של הישיבה בשעה שהגר"ר נחמן לנדינסקי זצ"ל מכהן כראש הישיבה, ורבי אליעזר קאהן זצ"ל כמנהל הרוחני.

עברו המפואר של רבנו במעשיו הברוכים בהשפעתו והצלחתו לכלל ולפרט עשאוהו כמועמד הטבעי לתפקיד הרם והנישא, של משגיח רוחני למרות גילו

רבבת עמלי התורה מתאחדים היום במעמד "מלכי רבנן" רבבת עמלי התורה מתאחדים היום במעמד "מלכי רבנן"

"היום תאמצנו, היום תרוֹמְמנו":

תרגשות דקדושה וציפייה מרוממת אופפות היום את היכלי ממלכת התורה: היום, יום רביעי א' אדר, ינהרו אלפי עמלי התורה השוקדים על תלמודם במבצרי ישיבתנו הק' לכינוס ההיסטורי 'מלכי רבנן' + בראשות מרנן ורבנן גדולי ישראל שליט"א, יתכנסו היום רבבות הלומדים תחת קורת גג אחת, להכריז קבל תבל ומלואה: "אשרי מי שעמלו בתורה" השוקדים על תלמודם במבצרי ישיבת הק' לכינוס ההיסטורי 'מלכי רבנן' + בראשות מרנן ורבנן גדולי ישראל שליט"א, יתכנסו היום רבבות הלומדים תחת קורת גג אחת, להכריז קבל תבל ומלואה: "אשרי מי שעמלו בתורה"

בעזרת ה'; עתיד להיווצר היום המראה המרהיב, עת כרבבת בני תורה יהיו חטיבה אחת של עמל ודביקות בבורא. כרבבת בני תורה יהיו חטיבה אחת של עמל ודביקות בבורא.

היום תגדלנו: מעמד של הרמת קרן התורה זה יעמוד היום בצילם, בראשותם ובפאר נוכחותם של מרנן ורבנן גדולי הדור שליט"א, אשר למרות משא הדור המוטל על שכמם, יפנו מזמנם היקר כדי להגיע, לחזק ולבצר את ידיהם של אלפי הלומדים. עין בעין יראו ההמונים בהשתתפותם של עיני העדה, מרן הגר"ד לנדו שליט"א ומרן הגר"מ הירש שליט"א, יחד עם מרנן ורבנן גדולי התורה וראשי ורבני הישיבה שליט"א. לצד משאות הקודש שיינשאו מפי גדולי ישראל, ישולבו פרקי שירה וזמרה של דבקות והודיה, אשר ירוממו את הנפשות וירבו כבוד שמיים בעולם כולו.

למען הסדר הטוב, כבר משעות אלו פועל מערך הסעות רחב היקף ותקדימי, היוצא מכל ריכוזי בתי המדרש של הישיבה, על מנת שיוכלו האלפים להשתתף בנקל במעמד כביר ומרומם זה. ומרומם זה.

יהי רצון שביום זה, עליו אנו מתפללים "היום תאמצנו", יהא המעמד לזכות ולחיוזק עצום עבור כלל לומדי התורה, להרמת קרנה של תורה ולקידוש שם שמיים בעולם ולקידוש שם שמיים בעולם.

"היום" מילה אחת שנישאת היום בחרדת קודש על שפתותיהם של אלפי עמלי התורה בישיבת מיר המעטירה. לאחר שבועות ארוכים של תכונה רבה והכנות כבירות, הגיע היום הגדול, יום הרמת קרן התורה ולומדיה. החל משעות הצהריים, תתרוקן ממלכת התורה בהדרת קודש אל עבר היכל ה"ארנה" בירושלים, למעמד הנשגב שנקבע לשם ולתפילה תחת הכותרת "מלכי רבנן". ה"ארנה" בירושלים, למעמד הנשגב שנקבע לשם ולתפילה תחת הכותרת "מלכי רבנן".

היום תרוממנו: המסר המרכזי שיהדהד היום בין כותלי היכל הוא יסוד קיומנו האיתן. בתקופה שבה רוחות חוץ מנשבות ומנסות להמעיט חלילה בערכה של תורה, ובעת אשר נשמעים בראש כל חוצות קולות זרים התוהים "מאי אהנו לן רבנן" – ניצבים היום אלפי בני התורה ומכריזים את ההיפך הגמור. דווקא ביום זה, חובת השעה היא להתכנס יחד, רבבת עמלי תורה, ולהציב על נס את יקר תפארתם של אלו הממיתים עצמם באוהלה של תורה יומם וליל, בבחינת "מאן מלכי? רבנן!". הכינוס מהווה תשובה ניצחת של כבוד והדה, המכריזה כי אין לנו שיר רק התורה הזאת.

היום תאמצנו: לראשונה מאז הונחה אבן הפינה לישיבה בעירית מיר בשנת תקע"ז, יתאחדו היום כלל בתי המדרש, הסניפים והחבורות לכינוס אחד שכולו קידוש שם שמיים. בשל גודלה העצום של הישיבה ופיזור בתי מדרש רבים, לא נזדמן עד כה מעמד איחוד שכזה. כעת,